

Tänane ilm
Läänemaal

Vahelduv pilvisus, võib sadada lörtsi. Puhub kirdetuul 5–12 m/s. Sooja tuleb kuni 3 kraadi.

Lääne Elu

REKLAAM Lääne Elus

505 2175

e-post reklaam@le.ee

Nr 33 (2633)

Teisipäev, 18. märts 2008

Hind 8 kr

SISU

Bauhoffi kogunes rahvamurd

Pühapäeval tegi rahvas Bauhofis üle 3000 ostu, neist pool aiaosakonnast.

Loe lk 3

Haapsalus algas sadamaehitus

Vanas jahtklubis algas neljapäeval kohe pärast ehitusloa allkirjastamist töö.

Loe lk 3

Ottomar Ladva sai meistriks

Laanemaa malemeisteri võistlusel näitas head mängu 10aastane Ottomar Ladva.

Loe lk 9

Maailm tähistas Patricku-päeva

Püha Patricku päev nihkus sel aastal kaks päeva varasemaks.

Loe lk 4

Neuroloogiahaigla saab 50aastaseks

Poole sajandi jooksul on Haapsalu haiglast abi saanud 50 000 patsienti.

Loe lk 8

OHHOO!

Maailma suurimal missivõistlusel osaleb neli läänlast

Eesti Koolimiss 2008 võistlusele on registreerunud üle 50 osaleja, mis teeb sellest suurima omataolise maailmas.

Läänemaa läheduses võistleva neli neidu: Riinu Anslan Noarootsi gümnaasiumist, Hanka Hanga Haapsalu Wiedemanni gümnaasiumist, Haapsalu kutsehariduskeskus ja Haapsalu gümnaasium pole oma esindajat veel esitanud.

„Võitja selgitamiseks puuduvad kindlad kriteeriumid, otsuse teeb väga pädev Žürii, kuhu kuuluvad kõigi Eestis tegutsevate modelliagentuuride esindajad,” ütles Eesti Koolimiss 2008 infojuht Martin Tiitmaa.

Enriika Liiv

9 771406 1143004 ISSN 1406-1430

Esimese teater Randlase Eeri preemia sai teatri *Grand Old Man* Erich Jaansoo.

ARVO TARMULA

Teater Randlane pidas juubelit

Teatri asutaja Erich Jaansoo ütleb, et tema arvestuse järgi on Randlane juba 38 aastat olema

Piret Jaaks
info@le.ee

Laupäeval pidas Haapsalu vanim teater Randlane oma 30. sünnipäeva.

Keskea lävele jõudnud teatri eestvedajad kutsusid üle saja külalise Kultuurimaja, pidulikule eeskavale ja sellele järgnenud peole.

Õhtu juhatasid sisse Randlase teatri näitlejad Marko Matvei ja Anti Rannus. Avasõnad lausus aga teatri juhatuse liige Arved Alas, kes õnnitles kõiki endisi ja praegusi Randlase liikmeid ning kutsus üles pidama ka minutise leinaseisaku juba lahkunud teatriliikmete auks.

Peamised tänusõnad lausus

Alas Haapsalu linnale, kes on lubanud Randlasel aastaid Kultuurimaja katuse all tegutseda.

Alasilt võttis jutujärje üle teatri asutajaliige Erich Jaansoo, kes kirjeldas, milliseid raskeid peab näitleja tihti trotsima, et etendusele jõuda — küll ei luba mees naist etendusele, küll on keegi haigestunud.

„Kuid see, et kõik sellistest vahejuhtumistest hoolimata alati õnnestub ja näidatakse initsiatiivi on suur saavutus, mida pean tänuväärseks,” sõnas Jaansoo ja lisas, et suurim rõõm on ikkagi sellest, et noored jätkavad Randlasesse sissekäidud teed.

Isekeskis jagati ka preemiaid, millest kostüümpreemia pälvis Margit Saarsoo, pa-

rima sõbra preemia sai ansambel Melotrap.

Tunnustati ka Anneli Akent ja Arved Alasit. Täieliku harmoonia preemia anti lavastuses „Stsenarium kolmele näitlejale” osalenud Marko Matveile, Anti Rannusele ja Indrek Pangsepale.

Parima näitleja preemia pälvis Anne Pangsepp ning Maie Matvei sai parima lavastaja preemia.

Lisaks hakkas teater Randlane andma välja eripreemiat nimiga Eeri, mille esimese sai loomulikult teatri *grand old man* Erich Jaansoo.

Pidu kestis pärast ametlikku osa veel varaste hommikutundideni ansamblite Untsakad ja Ei Midagi Elsa Emast saatel.

Randlane

• Vormilt mittetulundusühing ja sisult harrastusteater, mis asutati 1978 aastal.

• Sõna „harrastusteater” tähistab eelkõige seda, et kõik on peaaegu nagu päris-teatris, vaid palgapäevad puuduvad ning näitlejatel endil tuleb teha ka lavatagune töö, mille tarbeks kutselistes teatrites terved osakonnad inimesi palgal on.

• Enim tuntakse Randlast Valge Daami etenduse järgi.

• Tänavu on repertuaaris kaks lavastust: „Meretagune asi” ja „Stsenarium kolmele näitlejale”.

Allikas: <http://randlane.kultuuriinfo.ee/>

Teater Randlane tunnustas

• Kostüümpreemia — Margit Saarsoo

• Parim sõber — ansambel Melotrap

• Parima meesnäitleja — Marko Matvei-Indrek Pangsepp-Anti Rannus

• Parima naisnäitleja — Anne Pangsepp

• Parima lavastaja — Maie Matvei

• Eeri (tiitliga käib kaasas ka väike skulptuur ja must barett, mille servale on kirjutatud Eeri) — Erich Jaansoo

Allikas: Randlane

Ridala vallavalitsus jätab Uuemõisa koha riigiasutuste maja ehitamiseks

Lehte Ilves
lehte@le.ee

Ridala vallavalitsus algatas detailplaneeringu, et ühendada Haudejaama ja Masti tee ning jätta krunt nn riigimaja tarvis, kuhu võiksid koonduda Läänemaa riigiasutused.

Ridala vallavanem Toomas Schmidt selgitas, et Haudejaa-

ma tee ja mõisa vahele riigimaale võiks jätta koha 4–5 korrusega nn riigimajale, kuhu võiksid kolida praegu Haapsalus laiali asetsevad riigiasutused maavalitsusega alustades.

Haapsalus muutub parkimine üha suuremaks probleemiks, Uuemõisa saaks parkimist lahendamalt kavandada,

ütles Schmidt. Kui riigiasutuste käes olev kinnisvara müüa, saaks riigimaja ehitamiseks ka raha kokku.

Majas, kus on koos kõik riigiasutused, aga ka näiteks Läänemaa arenduskeskus jts asutused, oleks läänlastel mugavam asju ajada.

Haapsalu linnavalitsus on sedasama riigimaja mõtet sil-

mas pidanud, kui kavandab vana teenindusmaja müüki. Selle mõtte miinuseks peab Schmidt iga aastaga kasvavat parkimisprobleemi.

Masti ja Haudejaama tee ühendamine võimaldaks tulevikus panna neid teid mööda sõitma linnaliinibussi, ühendades kõik Uuemõisa osad ja vähendades liikluskooormust

Tallinna maanteel, selgitas vallavanem. Linnaliinibuss võiks siis kutsehariduskeskuse juurest sõita Tennise tänavale, ületada Tallinna maantee, suunduda uksetehase poole ja sealt Haudejaama teele. „Tahame anda võimaluse ja näidata variante,” selgitas Schmidt. „Kuidas asi tegelikult kujuneb, eks seda näe.”

JUHTKIRI

Üksteist hoida

Haapsalu pool sajandit vanal neuroloogiahaiglal on olnud Eesti tervishoiu- ja kultuuriloos tähtis koht täita.

Tuua tagasi tervise, parema elukvaliteedi ja pikema eluea olemasolu juurde inimesed, kelle tervis on haigustele või õnnetustele alla jäänud. Aga ka selle tõttu, et Haapsalus oli rohkem kui mujal Eestis võimalik märgata nn kommunistlikus tervete ja tugevate ühiskonnas ka neid, kes pidid sellesamas ainult edukatele mõeldud häbelikus maailmas hakkama saama teistmoodi: kas ratastoolis või muul moel abistatuna.

Nii oli see siis, kui Haapsalu neuroloogiline rehabilitatsioonikeskus tekkis, 50 aastat tagasi, ja hiljem. Ratastooli-inimesi meil siis justkui muidu polnudki; neist vaadati vaikides mööda ja langetasid vaikides laud, kui natuke teistmoodi liigutustega inimene lähedal oli.

Täna tundub sellele hirmus mõelda: kas ikka oli sedasi? Et ühe eraldi võetud haigla sees need inimesed, kes eriabi vajasid, küll olid, aga ühiskonda nad nagu ei kuulunud. Õnneks saame ehk täna natuke rohkem aru, et samasugust abi võime ühtäkki vajada me kõik. Et ühiskonnas tuleb hoida igaüht.

TEISED LEHED

Mis on tähtsam, tänav või puud?

VÕRUMAA TEATAJA. Hilistalvise nudimisega üsna koledaks muudetavad Võru Kreutzwaldi tänava pärnade võrad näevad suvel see-eest kenad ja ümmargused välja, pakuvad veidi varju ja on muidu toredad, nagu enamik Võru linna avalikus ruumis kasvavaid puud, mis ümbritsevale pole mingil moel ohtlikuks muutunud. Kas nende ohverdamine tänavaehituse altaril on õigustatud?

Roheliste erakond tuli lõppeval nädalal välja poliitiliselt lollikindla sõnumiga: Võru põlispuud tuleb rahule jätta! Munitsipaalpoliitiliselt pole midagi lihtsamat, kui sarjata puudelangetamisplaaniga linnavalitsust, olgu selle motiivid millised tahes, sest paljude inimeste poolehoid on üldjuhul tagatud.

Rohelistel on õigus: plaanitud raietöö paratamatust pole linnavõim seni piisavalt selgitanud. Välja pole pakutud alternatiive. Kas tänavat on võimalik rekonstrueerida ka siis, kui plaanitud raiemaht viiakse täide pooles ulatuses või jääb üldse ära? Seda pole linnavõim seni selgitanud.

Ristisõda

EESTI ELU, Toronto. Just ülestõusmispühade eel, kui kristliku maailma pilgud on pööratud ristile, puhkes Eestis taas tüli Vabadussõja võidusamba ümber, mis kujutab endast Vabadusristi.

Maailmas on palju erineva tähendusega riste, mis kõik ei sümboliseeri sugugi ristiusku. Rist kätkes endas muistsetele rahvastele nelja ühtsust — ilmakaari, aastaaegu ning ürgaineid — tuld, õhku, maad ja vett. Eestlane tundis risti juba 2500 aastat tagasi. Sellega ei kangastanud talle mitte valu ja kannatused, vaid kaitse kurjuse vastu. Vabadusrist on Eesti Vabariigi sõjaline autasu, mis kehtestati Ajutise Valitsuse otsusega 24. veebruaril 1919. Kes meist ei tahaks, et Tallinna kerkiks lõpuks imposantne ja pilkupüüdev mälestusmärk Vabadussõja kangelastele?! See on nendele (mitte meile ja turistidele) mõeldud ning nad väärivad seda.

Tallinna kavandatud võidusamba vastu on asunud paljud professionaalid ja intellektuaalid. Aga miks on sellega alles nüüd esile tulnud, kui kõik otsused on juba tehtud, ja — nagu Andrus Kivirähk tabavalt märkis — tsehhi klaasipuhujatel juba pösed õhku täis?

Püüdes jääda neutraalseks, nagu Eesti Elul kombeks, olgu siiski mainitud, et kavandatav võidusammas sobib rahva enamuse (üle 70%) arvates sümboliseerima eestlaste vabadusvõitlust. Küllap oleks ehk aeg ristisõda lõpetada; see on ühiskonda juba liigagi lõhestanud.

Koostanud Urmas Lauri

LAUSELAEN

„Supp oli ületamatu, brokoli–lillkapsasupp peekoni ja mingi erisuguse leivaga.”

Nils Koik, SEB kohalik juht, kes oli võistlusele klienti kehistama palutud (Lääne Elu, 15. märts)

MINISTER ALUSTAB KÕNET

Parlament kui äriühingu nõukogu — demokraatia lõpp?!

ARVAMUS

Hillar Padu

õpetaja

Märtsi keskpaik. On emakeelepäev, on Kristjan Jaagu sünnipäev. Algas kevadine koolivaheaeg ja nädala pärast on Suur reede. Taluõu valendab. Mitte lumehangedest, hoopis lumikellukestest. Sirelipungad pakatamas, magusalt lõhnab muld kurdistavast lõotrilerdusest tiine taevaletuse all.

Kevad käes, aga raadio lubab veel külma ja lundki. Lubatakse muudki, ennustatakse demokraatia lõppu Eesti riigis. Ise lehitsen Tuglase „Marginaaliat”, naudin ilusat eesti keelt ja meelt. Koolivaheaeg. Külakoolmeisteri hing võiks olla hetkeks rahul nii elu kui oludega siin Maarjamaal, ... ainult see „demokraatia lõpp”.

Lehitsen raamatut, loen Tuglast:

„Kõikjal vaid pessimismi apostleid, mõttejõuetuse jutlustajaid, vabahtlikku pankroti ideoloogide... Ikka jälle vana laul: demokraatliku mõtte kriis, massidel janu kõva käega juhtide järele...” (1934).

Muigan. Tõepoolest mõned nädalad tagasi sain ajalehest Sirp teada, et demokraatia polegi muud, kui religioon — ülemõistuslik nõue „rahva võimu” järele. Keegi

seada enam ei usu, pole millessegi uskuda, sest pole ju sellist võimu. Sellegipoolest rahvas nõuab, õigemini, press kirjutab, et „nõutakse”. Ja üha suuremal määral, üha valjemalt, ...sest

usk demokraatiasse on turutrend. Trend müüb. Ja turg olgu jääv, nagu päike.

Tegelik poliitiline võim Eestis on tõmbunud koalitsiooninõukogu tagatubadesse. Seal töötab riigivõimu poliitbüroo — üks kõigi, kõik ühe eest. Pole oluline, kas istuvad toas ühe või kolme erakonna esindajad, totalitarismi vaimsus lasub üle kõige: peaasi võim, võimurid tuleb koos hoida, tuleb koalitsioonis püsida.

Koalitsiooninõukogus maksab koalitsioonileping, mille koostamisel eelistati mitte konsensuslikku, vaid majoritaarset õiglust, st otsuseid, mis pühitseti parteilise rahaga, aga mitte rahva õiglustunde määraga või rahvaasemiku mõistuse häälega.

Parlament käsitleb koalitsiooniotustusi hiljem saalis paljalt nagu äriühingu nõukogu, ...kui hästisöödetud ja hästi kinni makstud parteibroilerite kogum, et etendada demokraatiat. Koalitsiooniotustuste tegelikku täitmist dirigeerib äriühingu tegevjuhtkond, st valitsus ja peaminister.

Demokraatia on sirm või religioosne relikt — usk ideaalidesse —, mida ei saa võtta tõepähe, sest religioon ise on nagu vana kasukas, mis hästi ei soojenda.

Aga rahvas lahkub rahvusriigist sootuks mitte seepärast, et rahvaasemikud liiga kõrget palka saavad. Eestlased lahkuvad kodumaalt, sest mujal on psühhikal turvalisem ja tänavatel samuti. Mujal on usutavam, et

rahvaasemik pole mitte ainult parteibroiler, vaid ka südamega inimene, kes vastu üldsuse soove suisa nahaalselt era(k)kondlikke seadusi ei menetle — rahvaasemik äriühingute ja äriühingute juhatusi ei mängi.

Foorumi saates paljastas Eesti Tööandjate Liidu juht Tarmo Kriis Eesti „keskmise” rahvaasemiku poliitilise nahaalsuse jahmatava iseenesestmõistetavusena. Oma nn teoreetilise avastuse eest poleks Kriis põhikooli lõpu-diplomit tänavu mitte näinud.

Kuid võta näpust, aus mees paljastas hoopis võimurite käibearusaamu demokraatiast. Tule taevas appi! Ei aita siin enam ei ussi- ega pussirohi, kui nii ongi. Tuleb ikka hirm peale küll.

Sama, 14.märtsi reporteritunnis sain hirmudele kinnitust.

Optimistlik moraal: Riigikogu töö usalduslikkuse võiks taastada kahel lihtsal moel:

1) menetleda põhiseaduslik säte, et valija saab usalduse kaotanud rahvaasemiku parlamendist tagasi kutsuda; 2) põhiseaduslikult sätestada, et narvu (25 000) allkirja kogumisega saab uue seaduseelnõu rahvahääletusele panna.

Pole midagi uut siin päikese all. Need kaks sätet poleks enamast, kui Eesti esimese põhiseaduse taasavastamine.

1920. aasta põhiseadus oli Euroopa demokraatlikum, aga selle lõpp aastal 1934, polnudki ehk patt. Õnnistus, mis tõi taasisesesivumise.

KIRJAD

Ootame teie arvamusi: Lääne Elu, Posti 30, 90504 Haapsalu, tel 473 7222, 473 7111, info@le.ee

Keskmine palk peegeldab palgatöötajate olukorda tööturul

Keskmine brutokuupalk on rahvusvaheline sotsiaal-majanduslik näitaja, mis on abiks tööturul toimuvate muutuste jälgimisel. Keskmist palka arvutab ühtse metoodika alusel enamik riike.

Statistikaameti palgastatistika hõlmab ainult palgatöötajaid ning avaldatav keskmine palk näitab ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide täistööajaga ametikoha keskmist palka.

Keskmise palga arvutamiseks kogub Statistikaamet palgatöötajate andmeid kõigilt suurtelt, 50 ja enama töötajaga ettevõtetelt ja

organisatsioonidelt ning kõigilt riigi- ja munitsipaalasutustelt ja -organisatsioonidelt. Riigi- ja munitsipaalasutuste hulka kuuluvad ka lasteaiad, koolid, raamatukogud, hooldekodud, spordi- baasid, teatrid, muuseumid jms, kes on riigi- või munitsipaalteel arvel.

Väiksematest, 0–49 töötajaga ettevõtetest tehakse juhuslik valim tegevusala järgi nii, et igal tegevusalal on minimaalselt hõlmatud 7–12% ettevõtetest.

Kogutud palgaandmed summeeritakse ja jagatakse keskmise töötajate arvuga, mis on taandatud täistööajale tegevusala järgi. Miks on oluline töötajate arvu taandamine täistööajale? Palk on

seotud tööajaga. Osalise tööajaga töötajaid ei ole palgatöötajate seas sugugi vähe – 10–12%. Osalise tööajaga töötaja võib töötada ka 1 tund nädalas. Tema palk ei ole aga võrreldav selle töötaja kuupalgaga, kes töötab 40 tundi nädalas. Et oleks võimalik võrrelda erinevaid palku töötaja pikusest olenemata, on oluline arvutada brutokuupalgad taandatud täistööajaga töötajale. Näiteks kui palgatöötaja on ettevõttes tööle vormistatud poole kohaga ja tema brutokuupalk on 2000 krooni, siis arvestatakse ta töötajate keskmisse arvu 0,5-na ning tema brutokuupalk täistööajaga töötamise korral oleks 4000 krooni.

Keskmine palk on statistiline näitaja, millesse inimestel on kerge suhestuda. Ja nii juhtubki, et kui Statistikaamet avaldab keskmise palga andmed, võrdlevad paljud seda enese ja oma tutvusringkonna palgatasemega. See võrdluse tulemus on aga tihti võrdleja kahjuks, sest 2/3 töötajatest saavad keskmist brutokuupalka või vähem ja 1/3 rohkem. Kui keskmine brutokuupalk tõuseb, siis kindlasti on tõusnud ka osa palgatöötajate brutokuupalk, mis ei tähenda, et kõigi palgatöötajate brutokuupalk oleks muutunud.

Mare Kusma
statistikaameti palgastatistika talituse juhataja

Linnarahva suus jahisadamana tuntud kinnistul algasid ehitustööd

Juuni alguseks on peamised ehitustööd tehtud, kuid edasiarendusplaanid ulatuvad ka veel 2009. aastasse

Enriika Liiv
enriika@le.ee

Haapsalu vana jahtklubi kinnistul algas neljapäeval kohe peale ehitusloa allkirjastamist kibe töö, et hoone juuni alguseks valmis saada.

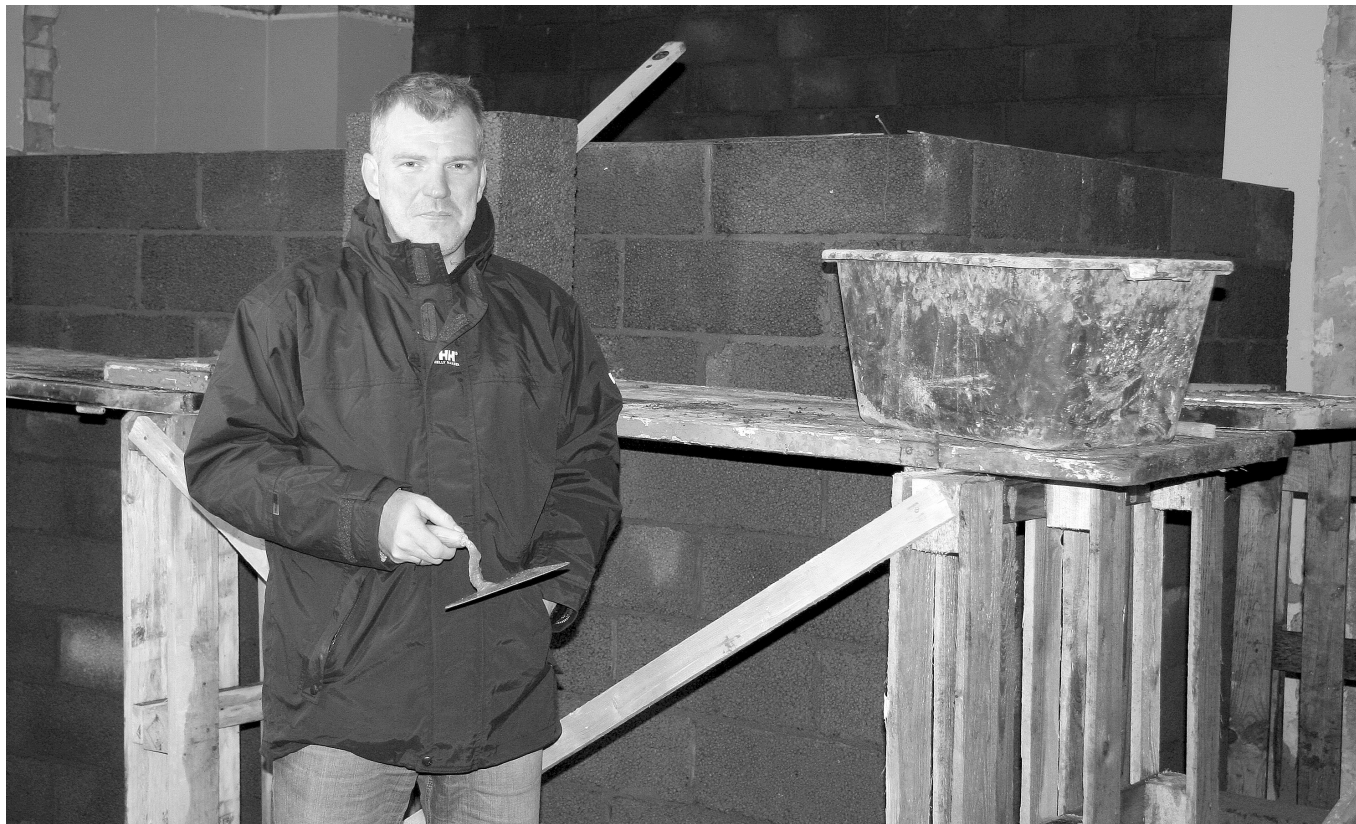
„Sellest momendist, kui loa saime, on tänaseks juba paar vaheseina püsti,” ütles üks osanikest, Indrek Triebstock.

Täna on maja seest tühjaks lammutatud, maha on võetud vana torn. Vastavalt projektile lõhutakse maha ka nn tuulekoda, mille asemele tuleb paaditarvikute müügiga tegelev kauplus. Oma järke ootavad hoovis ka sillakastid, mis juuniks on valgustuspostidega vette pandud ja lubavad randuda 47l veesõidukil.

Triebstocki sõnul tuleb maja esimesele korrusele toitlustusosa ehk sadamakõrts. Teisele korrusele tuleb nõupidamiste ruum. Juuni alguseks on välja ehitatud ka purjetajatele mõeldud saunaga pesemisvõimalused ja majutuskohad 5–10 inimesele.

Triebstocki sõnul jäävad edasiarengu plaanid ka tulevasse 2009. aastasse.

„Töötajatest on veel vara rääkida, kuid tööturul hoia-

Indrek Triebstock tutvustab maja sisemust, mis ja kus asuma hakkab. Selja taga sadamakõrtsi tulevane baarilett.

ENRIIKA LIIV

silma peal,” ütles Triebstock ja lisas, et vaadatakse ringi nii Läänemaal kui kaugemalgi. Vana jahisadamataasavamine toob Haapsallu kümme-

kond uut töökohta, peamiselt toitlustusala inimestele ja ka sadamapersonalile.

Seda, palju ehitustööle raha võib kuluda, Triebstock ei

avaldanud. Kuna aega pole juunini palju jäänud, käib planeerimine ja ehitus käsi-käes. „Raha läheb nagu hundikurku,” ütles ta kujundli-

kult. Ehitustöid teostab Läänemaa ehitusfirma Ehto. Lammutustööd algasid jahtklubi kinnistul aasta alguses.

Bauhofi kauplust Uuemõisas uudistas pühapäeval üle kolme tuhande inimese

Kaie Ilves
kaie@le.ee

Pühapäeval Uuemõisas ukсед avanud Bauhofi ehitus- ja aia-kaupade pood tõi kokku tohtu rahvahulga.

„Kui me hommikul kell kümme ukсед avasime, siis lahti need jäidki. Tund aega järjest rahvast muudkui tuli ja tuli,” ütles Haapsalu Bauhofi juhataja Karin Saar. Autorivi ulatus mõlemalt poolt kauplusest kõvasti mööda.

Kella kaheni päeval vooris rahvast väga palju, edasi natuke vähem, aga tulijaid jätkus õhtuni välja.

Kuigi kauplus on nii avar, et trügida ja rüseleda polnud vaja, pidi poe tõstukijuht ette vaatama, kuidas oma sõiduriistaga rahva vahele mahtuda, et kõrgemate riiulite pealt kaupa kät-

te saada, sest osteti palju. „Võimas päev oli,” ütles Saar.

Juhataja sõnul tehti üle eile Bauhofis üle 3000 ostu, neist pool aiaosakonnast. „Käive oli üle ootuste suur,” märkis Saar.

Kõige suuremat huvi ilmutasid ostjad aiaosakonna potitaimede vastu. „Peaegu kõikidel ostjatel olid lilled käes,” ütles Saar.

Ära osteti peaegu kõik orhideed, hästi läksid potiroosid, kuukingad, inglise pelargoonid, potinartsissid ja tulbid. Osteti ka lillemulda ja -potte.

Rauakaupadest eelistasid ostajad mootor-, käsi- ja nurgasaage ning trelle. Hästi läks soodushinnaga laminaatparkett, keraamilised plaadid ning sanitaartechnika.

Juhataja sõnul olid müüjad rahvatulvaks valmis ja said hakkama. Töötasid kõik neli

kassat, nii et iga kassa taha kogunes järjekord.

Iga ostja sai kassast kaasa väikese kingituse. „Esimesele ostjale kinkisime lilled, aiakäär, mõõdulindi ja pintslit. Teised poelised said torti maitsta.”

Suurt huvi tundis rahvas kohviautomaadi vastu, kust avapäeval sai tasuta jookke. Kella kümnest kolmeni tegutses kaupluses ostjatega ka päeva-juht. Tarnijad, näiteks Uninaks, korraldasid mitu võistlust, kus auhinnaks meened jm.

Bauhofi ehitusosakonna müüja Katrin Sepp ütles, et ei näinud pühapäeval poes ühtegi rahulolematu näoga ostjat. „Kõik olid rõõmsad. Peaegu iga tulija lahkus poest heas tujus ja ostuga.”

Uudistajate vool jätkus ka eile. Keskpäeval oli külastajaid igas kaubavahes.

Pühapäeval asendas reedese vaikelu Bauhoffi poe ees autode rivi, mis ulatus kõvasti mõlemalt poolt ärist mööda.

ARVO TARMULA

Läänemaa omavalitsused toetavad Abilaegast

Kaie Ilves
kaie@le.ee

Läänemaa Omavalitsuste Liit toetab liitudest ainsana kahe tuhande krooniga puuetega inimeste anonüümset nõuandetelefoni.

Nõuandetelefon Abilaegas alustas 2007. aasta alguses harsartmängumaksu nõukogu toetusel ja MTÜ Jumalalaegas in-

siatiivil. Tänavu toetab Abilaegast omavalitsusliitudest ainsana Läänemaa oma.

Peale Läänemaa omavalitsuste Liidu toetab nõuandetelefoni 50 000 krooniga Tallinna linn. Kogu 2008. aasta projekti eelarve on 90 000 krooni. 38 000 krooni katab MTÜ Jumalalaegas.

Kuigi teised omavalitsuste liidud projekti ei toeta, on nõus-

tajad abistanud 14 kuu jooksul 300 puudega inimest üle Eesti. „See tõestab, et nõuandetelefoni on tarvis,” märkis MTÜ Jumalalaegas juhataja Janar Vaik.

Kui Abilaegas kavatses esialgu nõustada eelkõige nägemisvaegureid, siis töö käigus selgus, et neid oli helista-jaist kõigest pool. „Pöördus hulk liikumispuudega inimesi,

aga ka reumahaigeid, diabeetikuid ja psüühikahäiretega inimesi, samuti hooldajaid ja lähedasi,” ütles Vaik.

Selleks aastaks taotles Jumalalaegas omavalitsuste liitudest toetust 1500–3000 krooni vastavalt maakonnast laekunud kōnede arvule. „Paraku ei toetanud projekti mitte keegi peale Tallinna ja Läänemaa,” märkis Vaik.

Abilaeka nõuandetelefon 608 8860 on avatud esmaspäeval ja reedel kella neljast päeval kuni kella üheksani õhtul ning teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval kella kaheksast hommikul kuni kella üheni päeval.

Helistajad saavad praktilist nõu puude astmete ja isearastust ning rehabilitatsiooniga seonduva jm kohta.

LÜHIDALT

Lihulas tegutseb raskejõustikuklubi

Leola raskejõustikuklubi eesmärk on populariseerida ja arendada seda spordiala Lõuna-Läänemaal.

„Maadlus on meil juba käivitunud, sinna juurde peaks tulema teised raskejõustikualad,” ütles Lihula valla haridus- ja kultuuri-nõunik Kersti Ajaots. „Eesmärk on kasvatada tugevaid mehi. Kunagi tahame Lihulasse ehitada oma raskejõustikumaja.”

Leola raskejõustikuklubi juhib Lihula gümnaasiumi kehalise ksvatuse õpetaja ning valla noormaadlejade treener Janar Sõber. Noormaadlejad on paarküm-mend poissi-tüdrukut, kes harjutavad juba teist aastat Kasari põhikooli võimlas.

Leola klubi asutas veebruaris 18 raskejõustikuhuvilist. Klubi juhatuses on seitse liiget — Janar Sõber, Hellat Rumvolt, Tanel Laos, Endel Kadakas, Peep Põldäär, Uve Tiitmaa ja Rasmus Paulus.

Klubi liikmed jagunevad kaheks — täisliikmed alates 14. eluaastast ja noorliikmed kuni 13. eluaastani.

Kaie Ilves

Esiveres tahetakse dolomiiti kaevandada

Keskkonnaministeerium teatas Kurevere dolomiidimaardla Esivere dolomiidikarjääris dolomiidi kaevandamise keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamisest.

Esiverest kaevandatavast dolomiidist kavatsetakse teha killustikku ja dolomiidijahu.

Seni on Esivere karjääri arendaja Nordkalk AS dolomiiti kaevandanud Kurevere karjäärist, kuid seal on toore lõppenud.

Esivere Karjääri pindala on 82 hektarit ning dolomiidivaru on 5,5 miljonit kuupmeetrit. Nordkalk AS soovib dolomiiti kaevandada 30 000–500 000 m³ aastas.

Dolomiidi purustamiseks on kavas kasutada lõhkamist ja hüdrovasaraga raimamist.

Purustatud dolomiit vee-takse karjääri kalluritega, toodangu fraktsioonid ladustatakse puistangutesse.

Keskkonnamõju hindamise aruande avalik arutelu toimub 10. aprilli pärastlõunal Kõmsi rahvamajas.

Urmas Lauri

MIS JUHTUS?

Purjutavad ja kihutavad

Nädalavahetusel tabati Läänemaal kolm joores juhti, kolm juhtimisõiguseta juhti ja 21 kiiruseületajat.

15. märtsil teatati teelt välja katusele sõitnud autost Kullamaa vallas Risti–Virtsu mnt 18. kilomeet-ril. Päästjad lukkasid auto tagasi ratastele ja eemaldasid süttimisohu vältimiseks akujuhtmed.

Urmas Lauri

Politsei ja päästeteenistuse andmeil

EESTI

Saarlased saavad oma esimese ajakirja

Eile jõudis Saaremaa lugejateni ajakiri Oma Kodu, mis on välja kasvanud saarlaste päevalehe Oma Saar kinnisvaralisast ning mis on esimene Saaremaa elanikele mõeldud ajakiri. Oma Saare tellijad saavad 36lk-lise Oma Kodu (ilmub kord kuus) tasuta, teistel on 15kroonist ajakirja võimalik osta.

Politsei trahvib turvavööta juhte

Sellest nädalast karmistab politsei veelgi järelevalvet autos kasutatava turvavarustuse üle ning asub rangelt karistama rikkujaid, asendades hoiatuseid trahviga. Alates sellest nädalast ei hoiatata enam lahtise turvavööga sõitjaid, vaid hoolimatul liiklejal tuleb kohe arvestada kuni 3000kroonise trahviga.

Ajateenijad teevad sõdurieksameid

Eesti kaitseväge väljaõppekeskustes algavad 26. märtsini kestvad sõdurieksamid, mille eduka sooritamisega lõpetavad jaanuaris ajateenistust alustanud ajateenijad sõduri baaskursuse. Raske sõdurieksam nädala ja kogu baaskursuse lõpetavad pidulikult vandeandmise tseremoniad ning külastuspäevad, kuhu on oodatud kõigi ajateenijate pereliikmed.

Iga arvamus maksis linnale 100 krooni

Pärnu linnavalitsuse korraldatud rahvaküsitlusest võttis osa 2958 inimest, mis tähendab, et iga küsitlusest osa võtnud Pärnu elaniku kohta kulutas linn uuringuks keskmiselt 100 krooni. Küsitluse otstarbeks oli linnavalitsus üles seadnud 10 erinevat küsitluspunkti. Inimestel oli võimalik arvamust avaldada liuvälja asukoha ning öise alkoholi müügipiirangu kellaegade osas.

ID-piletiga saab varsti ka teatris käia

Tallinna linnal on plaanis laiendada märkimisväärselt ID-pileti rakendusi. Plaanitava uuenduse tulemusena võetakse ID-pilet kasutusele lisaks olemasolevale ühistranspordi piletisüsteemile ka paljudes teistes Tallinna linnale kuuluvates asutustes — loomaaias, muuseumides, spordisaalides, teatrites — ja loodetavasti ka erasektori suurüritustel.

etv24, EPL Online, Oma Saar

Irlaste kantsis Chicagos värvub jõgi igal aastal püha Patricku päeval rohelisteks.

SPiegel

Maailm tähistas laupäeval püha Patricku päeva

Igal aastal 17. märstil tähistab kogu maailm püha Patricku päeva. Tokio pilvelõhkujad vahetavad värvi, viiulimuusika täidab New Yorgis Times Square'i, miljonid inimesed pidutsevad ja korraldavad sel päeval paraade. Tänavu aga nihutas katoliku kirik püha 15. märtsile.

Pole olemas teist niisugust rahvuspüha nagu iirlaste püha Patricku päev, mida tähistatakse nii paljudes maailma riikides. Püha on ammu Iirimaa piiri ületanud, 17. märtsil pidutsevad nii iirlased kui ka mitte-iirlased.

Et sel aastal langes päev vaikes nädala algusesse ja vastandub kristliku traditsiooniga,

otsustasid iiri piiskopid, et nihutavad selle kaks päeva varasemaks. Seda pooldas ka Vatikani. Lihtiirlastelgi polnud selle vastu midagi — lõppude lõpuks on laupäev esmaspäevast palju parem aeg pidutseda.

Tänu iiri emigrantidele tähistab püha Patricku päeva ja rüütab sel puhul mõnuga õlut kogu maailm. 19. sajandi keskel sundis kartulimädanik paljusid iirlasi oma kodumaalt lahkuma. Paljud iirlased elatusid välismaal oma kodumaa traditsiooniliste jookide müügist. Iiri pubisid leidub paljudes linnades, kuhu emigrandid töid kaasa ka oma rahvuspüha, püha Patricku päeva.

Ideed Patricku-päeva tähis-

tada varieeruvad. Iirlaste kantsis Chicagos värvub jõgi igal aastal sel päeval rohelisteks, Tokio pilvelõhkujaid valgustatakse Patricku päeval nii, et hooned saavad rohukarva.

Münchenis koguneb rahvas — ja mitte ainult iirlased — Euroopa suurimale püha Patricku paraadile. Kostüümides iirlased ja baierlased liiguvad muusika saatel läbi linna, tantsivad ja peavad Odeoni platsil suurt rahvapidu. Tänavu oli seal ligi 30 000 osavõtjat.

Nagu ameeriklaste hallo-ween on ka püha Patricku päev käivitunud terve tööstuse — rohelistel kostüümidel, parukad, teravatipulised mütsid, ristikuleheäärisega päikesepillid on

kaup, mis läheb sel päeval hästi.

Pühast ei lõika kasu vaid õlle- ja aksessuaaride tootjad. Ka Iiri valitsus kasutab seda omal kombel ära. Püha Patricu päeval käib välisvisiitidel hulk ministreid, sel aastal kõik peale kaitseministri, sihtpunktideks Ameerika Ühendriigid, Hiina, Austraalia, Argentiina, Malaisia ja Itaalia, kus valitsuse liikmed tutvustavad oma maad kui puhkusepaika ja õitsva majandusega riiki.

Dublinisse sõidab püha Patricku päevaks kokku tuhandeid turiste ja jätab pubidesse umbes 60 miljonit eurot.

Spiegel Online
Tõlkinud Kaie Ilves

VÄLISMAA

Meedia: Nurjati atentaat Putinile

Vene salateenistused nurjasid 2. märtsil atentaadi president Vladimir Putinile, kirjutas Vene meedia.

Ajaleht Tvoi Den kirjeldas allikale viitamata üksikasjalikult, kuidas eriuksuslased vahistasid snaierpüssiga Tadžiki kodaniku Punase väljaku lähedal üüritud korteris vaid mõni tund enne seda, kui Putin pidi väljakul kõne pidama.

VEF-raadio saab monumendi

Vilniuse linnavalitsus kaalub ettepanekut püstitada mälestusmärk VEF-raadiole, nõukogudeaegsele „hea elu atribuudile“. See laasaskantav transistorraadio oli tolle aja kohta hea disainiga ja võrdlemisi väike, suutis vastu võtta ka Ameerika Häält või Lääne muusikat mänginud Raadio Luksemburgi. VEFi valmistati Lätis, ühe aparaadi hind küündis teenistuja keskmise kuupalgani (umbes 100 rubla).

Dalai-laama mõistis hukka genotsiidi

Tiibeti usujuht dalai-laama mõistis pühapäeval hukka Hiina „kultuurilise genotsiidi“ Tiibetis ning kutsus korraldama reedel puhkenud rahutuste asjaolude rahvusvahelist uurimist. Dalai-laama ütles, et rahvusvahelisel üldsusel lasub moraalne vastutus meenutada Hiinale, et see peab olema olümpiamängude hea võorustaja. Usujuht lisas samas, et Hiina väärib olemast olümpiamängude korraldajamaa.

ROKi president ei poolda boikotti

Rahvusvahelise Olümpia-komitee (ROK) president Jacques Rogge ei poolda 2008. aasta Pekingi olümpiamängude boikoteerimist Tiibeti sündmuste tõttu. Rogge'i sõnul võib boikott mõjuda negatiivselt sportlastele, vahendas CNN. „Me arvame, et boikott ei muuda midagi. Vastupidi, see vaid karistab süütuid sportlasi,“ ütles Rogge laupäeval.

Serblased ründasid NATO politseinikke

Kosovos Mitrovicas serblaste hõivatud kohtuhoonet tagasi vallutades said kolm NATO politseinikku ja kaks rahualvejõudude sõdurit plahvatuses vigastada. Umbes 200 serblast hõivas kohtuhoone Mitrovicas kolm päeva tagasi jõuga. Eile hommikul võttis mitusada NATO politseinikku ja rahualvejõudude sõdurit hoone tagasi.

etv24.ee, EPL Online

PÄIKE JUBA PAISTAB!

OPTILISED PÄIKESEPRILLI- JA FOTOKROOMKLAASID -25%

NÄITEKS SUN AZUR PÄIKESEPRILLIKLAASID 750 kr/paar

*(hind sisaldab prilliklaase +5,0...-5,0 cyl kuni 2 koos paigaldusega)

OSTJALE TASUTA NÄGEMISE KONTROLL

Karja 7, Haapsalu - tel. 47 34 737
www.normanoptika.ee

norman optika

Pierrette Bruno komöödia

Pepsie

lavastaja
EINO BASKIN
nimiosas
MARIKA KOROLEV

teistes osades:
TONU KILGAS, LIINA TENNOSAAR, VELLO JANSON ja TOOMAS TROSS

26. märts 19.00

LIHULA Kultuurimaja

VANA BASKINI TEATER

Saksa keele olümpiaad oli osavõtu– ja võitjaterohke

Maakonna saksa keele olümpiaadist võttis osa 76 õpilast neljast koolist.

Omavahel võistlesid Haapsalu linna algkool, Haapsalu Wiedemanni gümnaasium, Haapsalu gümnaasium ja Taeb-la gümnaasium. Kõikidesse koolidesse jätkus ka võitjaid, enim neist oli Haapsalu gümnaasiumist.

Kuuendal-seitsmendal klassil tuli täita grammatika- ja lugemistest, A-keele õppijatel raskem, B-keele omadel kergem.

Kaheksas-tuheksas klass kirjutas loovtöö ja tegi lugemistesti, raskusaste oli klassiti erinev. Kümnenda klassi võistlejail tuli hakkama saada ajaleheartikliga.

Kõige vanemal, 11.–12. klassi noortel tuli kirjutada arutlev kirjand, 11. klassi norm oli 200 sõna, abiturientidel 300–350 sõna.

Kaie Ilves

Saksa keele olümpiaadi paremed

6. klass A-keel (7 osalejat)

1. Joel Karjane, Haapsalu linna algkool, õpetaja Leelo Paesüld
2. Hanna Sein, Haapsalu linna algkool, õpetaja Leelo Paesüld
3. Silja Pikkaro, Taeb-la gümnaasium, õpetaja Ruth Valdenberg

6. klass B-keel (5 osalejat)

1. Pille-Riin Priske, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Aida Sarrapik
2. Rain Kaldas, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Triinu Suitsberg
3. Kerli Mätlik, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Aida Sarrapik

7. klass A-keel (7 osalejat)

1. Angeli Leemet, Taeb-la gümnaasium, õpetaja Varje Sild
2. Liisi Rälli, Taeb-la gümnaasium, õpetaja Varje Sild
3. Kristina Naudi, Haapsalu Wiedemanni gümnaasium, õpetaja Tiina Gilden

7. klass B-keel (10 osalejat)

- 1.–2. Tarmo Trummal, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Triinu Suitsberg

- 1.–2. Tiit Tammeniit, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Triinu Suitsberg
3. Hans-Gustav Annuk, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Triinu Suitsberg
3. Alari Rebane, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Triinu Suitsberg

8. klass B-keel (16 osalejat)

1. Jarmo Hints, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
2. Kristen Valdenberg, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
- 3.–4. Kevin Kuk, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
- 3.–4. Kristel Källe, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste

9. klass (5 osalejat)

1. Jüri Türkei, Haapsalu gpmnaasium, õpetaja Aida Sarrapik
2. Kris Kirs, Haapsalu gpmnaasium, õpetaja Aida Sarrapik
3. Rauno Laur, Haapsalu Wiedemanni gümnaasium, õpetaja Embi Hunt

10. klass B-keel (15 osalejat)

1. Ruth Semerik, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste

2. Sander Pukk, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
- 3.–4. Marit Mäesaar, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
- 3.–4. Mari Merilo, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste

11. klass (5 osalejat)

1. Merle Leipzig, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
2. Karel Mägi, Taeb-la gümnaasium, õpetaja Ruth Valdenberg
3. Kaspar Kaabel, Taeb-la gümnaasium, õpetaja Ruth Valdenberg

12. klass (6 osalejat)

1. Silvia Saukas, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
2. Merle Soots, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
- 3.–4. Marielle Kõrvits, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste
- 3.–4. Brita Tauts, Haapsalu gümnaasium, õpetaja Elle Oruste

Külateatrite festivali korraldajad ootavad truppide aktiivset osavõttu ning loodavad, et festivalist kujuneks traditsiooniline üritus.

ARVO TARMULA

Kõmsil tuleb Läänemaa külateatrite festival

5. aprillil korraldatakse Hani vallas Kõmsi rahvamajas kõikidele Läänemaal tegutsevatele harrastusnäitetruppidele ja külaseltside juurde loodud näitetruppidele esimene festival.

„Meie sooviks on luua näitemänguga tegelejatele sellist „oma päeva“, kus kõigil on võimalus vahetada kogemusi, esitada õpitut, vaadata teisi,” rääkis Kõmsi rahvamaja juhataja Lea Mäeorg.

Suurimat rõõmu teeks korraldajatele, kui festivalist kujuneks traditsiooniline üritus, et tunnustada ka neid ettevõtlikke ja tublisid kollektiive, kes on oma panuse andnud rahvakultuurile ja leidnud aega kiire tänapäeva elu kõrvalt.

„Paariaastast ideest on saamas tegelikkus,” lausub

Mäeorg. „Tagasiside on korraldajaile olnud väga positiivne ja loodame meeldivat päeva näitemängu seltsis.”

„Ootame ka näitemänguhuvilist publikut,” ärgitas Lea Mäeorg.

Mäeoru sõnul on teretunud ka need trupid, kes hetkel just ei tegutse, aga sooviksid siiski festivalist osa saada.

Kui on juhtunud nii, et korraldajad ei ole osa truppidest ühendust saanud ning kui neil on huvi osaleda, siis antagu sellest aga kohe teada, jätab Mäeorg festivaliukse praokile.

Osavõtusoovist saab teada telefonidel 477 2741, 525 3236 või e-posti aadressil leamaeorg@hotmail.ee.

Urmas Lauri

Rõudes tulid kokku isetegijad

7. märtsi õhtul said Martna valla Rõude algkooli-lasteaia spordisaalis kokku valla isetegijad, MTÜ Rõude Küla Seltsi eestvedamisel toimus valla ettevõtjate ja asutuste isetegmise õhtu.

Saalis oli külalisi Haapsalust Virtsuni ja Kullamaalt Haeskani.

Esitada tuli oma asutust või ettevõtet tutvustav kuni 10 minuti pikkune humoorikas etteaste.

Esineti firmat tutvustavate salaidiprogrammide, laulude, luuletuste ja tantsudega, korraldati ka viktoriin.

Muusikalise poole eest kandis hoolt üks valla isetegijatest, ansambel „Sass“.

Oma etteastega esinesid vallavalitsus, koolid-lasteaiad, päevakeskus ja laulunaised Martnast, Kuuse talu, farmerid Rõudest ja Raanast, lambakasvataja Diaana, kaitseliit ja „Liisu“.

Naaberkülalt Üdrumalt oli OÜ Reinu Einar oma firmat tutvustava etteastega.

Esinejad said tänukirja ja auhinna oli iga esineja poolt vastasele toodud kingitus, mis osalt olid üsna humoorikalt valmistatud.

Küsimusele, kas üritusest võiks saada traditsioon, oli vastuseks kindel „jah“.

Marielis Vahar

Kõik isetegijad tutvustasid ennast humoorika etteastega.

ERAKOGU

TELLISKORSTEN või MOODULKORSTEN – mida valida? Schiedel Moodulkorstnad soovitab

Telliskorsten on pikka aega ausalt teeninud meie esivanemaid, kuid kipub seoses kütmistraditsioonide muutumisega ning kütteseadmete arenguga uue põlvkonna kütustele ja kütteseadmetele jalgu jääma. Edusammud uute ja kaasaegsemate ehitusmaterjalide väljatöötamisel on loonud uusi võimalusi nii korsten- de kui küttesüsteemide ehitamisel. Üheks selliseks on elementplokkidest koosnevad moodulkorstna süsteimid.

Mille poolest siis erineb moodulkorsten telliskorstnast? Suurepärase tömme ja vähem tahma

Moodulkorstna suitsulööri ümar ristlõige töötab ideaalselt ning suitsugaaside väljumisel takistus praktiliselt puudub. Näiteks moodulkorstna 160 mm läbimõõdu- ga suitsulöör toimib võrdselt telliskorst- na 140 x 270 mm lõõriga, mis on enam- levinud tavalistel puitküttega tulekolletel nagu ahjud ja pliidid. Moodulkorstende lõõri siseseinad on tunduvalt siledamad ning suitsulööri elementide liitekohad minimaalsed (telliskorstna vuuk ca 10 mm, moodulkorstna sisetoru ühendus ca 1,5 mm), mistõttu on suitsulööri tah- mumine oluliselt väiksem ning samas

puhastamine palju kergem. Moodulkorst- na sisepind soojeneb kiiremini ning see- tõttu on korstna “kävitusae” e periood, mille jooksul ta saavutab normaalse tõmbe, ka märgatavalt lühem.

Paindlikum püstitamine ja väiksem tuleohtlikkus ümbritsevatele materjalidele

Moodulkorsten on väiksemate välimõõ- tudega ning ca 65-70% kergem kui tellis- korsten. See võimaldab kogu küttesüs- teemi paindlikumat paigutust nii hoone kui ka selle kandekonstruksioonide suhtes. Tänu uudsete materjalide kasutamise- le, on moodulkorsten ohutum ümbrit- sevatele tuleohtlikele materjalidele. Moodulkorstende puhul on tuleohutus tagatud tänu CE-märgistusele, mis põhi- neb katsetustel tervikliku süsteemina ning pideval tootmise kontrollil vastavate tunnustatud asutuste poolt.

Töökindlus ja vastupidavus

Moodulkorstna erinevuseks võrreldes telliskorstnaga on see, et selle sisemine suitsutoru võib soojapaisumisel pikeneda, pingestamata väliskesta. Moodulkorstna

sisemine suitsutoru on valmistatud tule- kindlast keraamikast ning see kannatab suuri temperatuuri kõikumisi ja isegi tah- mapõlengut, mille puhul tõuseb tempe- raatuur korstnas järsult kuni 1100 °C. See- tõttu tekivad telliskorstnale läbivad praod, mis vajavad korstna edasiseks ohutuks kasutamiseks täiendavat renoveerimist.

Sobib erinevatele kütteseadmetele

Tänapäeval kasutatakse küllaltki laial- daselt automaatseid keskküttekatlaid, mis toimivad nii tahkel- kui ka vedel- kütteil. Neile kütteseadmeile on ise- loomulik madal suitsugaaside väljund- temperatuur ning sellega kaasnev roh- ke kondensaatvee teke, mis on sõltu- valt kütuseliigist happeline ning söö- biva toimega. Telliskorstent peab sel- liste tingimuste eest kaitsma spet- siaalse happe- ja kondensaadikindla suitsulööri sisetoruga, mis tähendab lisatööd ning –maksumust, samas kui moodulkorstende puhul on nii materja- lide valikut kui ka korstnasüsteemi pro- jekteerimisel sellega eelnevalt arves- tatud. Tänu moodulkorstende pare- male soojusisolatsioonile on suitsugaa- side jahtumine korstna lõikes

väiksem, seega tekib oluliselt vähem ka kondensaati.

Hoiab kokku aega ja raha

Moodulkorstende paigalduseks on väl- ja töötatud spetsiaalsed tulekindlad liimsegud, mis võimaldavad püstitada täispikkuses korstna ühe tööpäeva jooksul. Seejuures on liimsegu kasu- tamine mugavam ning teda kulub olu- liselt vähem kui vastavat müürisegu. Telliskorstent ei soovitata laduda öö- päevas üle 2 meetri, seega kulub 10 m korstna ladumiseks 5 tööpäeva. Raha- lise poole pealt on telliste ja müüri- mõrdi maksumus väiksem kui moo- dulkorstna materjalide komplektil, kuid lisades paigalduse summa, kaldub see koheselt moodulkorstna kasuks, sest tänapäeval on müüritöö kallis. Moodul- korsten on kergema kaaluga kui tellis- korsten, sestap võidab midagi juurde veel alusvundamendi maksumusest, seda kasvõi suurema paindlikkuse ar- vel. Võttes lisaks arvesse moodulkors- tende kompleksust ja võimalike lisatar- vikute laia valikut, saame kiiresti ning hõlpsalt koostada vastava lahendusega korstna, säästes nii aega kui raha.

Schiedeli moodulkorstnad on turva- lised, lihtsa ehitusega ja kerged paigal- dada. Eestis on müügil kaks Schiedeli moodulkorstna tüüpi – **Isokern** ja **Rondo Plus**, mida saab osta kõigist hästivarustatud ehituskaupade poodidest.

Läänemaal müüvad Schiedeli moodul- korstnaid järgmised kauplused: **Sambla AS** Uuemõisas **Ehituse ABC** Haapsalus

Kõige parem korsten on see, mille püstitasid ja siis unustasid!

Edukat ehitushooaega, Schiedel Moodulkorstnad OÜ

Tallinnas: Pärnu mnt 139, tel 627 5040
Tartus: Riia mnt.140c, tel.627 5048

SCHIEDEL

s rolliks ja mis rolli nad mängida tahaksid?

Randlase juubeliit ei puudunud ei tantsulised numbrid, minietendused ega väike teadmistekontrollgi.

ARVO TARMULA

Kevad tuleb uute värviliste ruloodega!

Märtsis valmisrulood

15% soodsamad!

Kiirematele parem valik!

LIHULA MNT 3, HAAPSALU

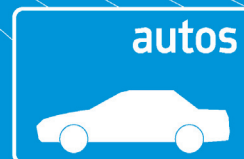
KÖÖGIMÖÖBEL, PEHME MÖÖBEL, BÜROOMÖÖBEL, LIUGUKSED, RIBA-, RULOO- JA LAMELLKARDINAD, TEKSTIILKARDINAD, VANNITOAMÖÖBEL, VANNID, KODUMASINAD

KÕU kõmistab Läänemaal

Kõu

Internet, mis kõmab üle kogu maa

HAAPSALU

KÕU kõmistab Läänemaal. Ja mitte ainult maal.

Kui elad Haapsalus või mujal Läänemaal, siis elad ka KÕU levialas. Ja KÕU mobiilset internetti saad kasutada tõesti kõikjal.

Pole vahet, kas peesitad rannas, mõnuled mudaravilas või jalutad linnusemüüride vahel.

KÕU abil saad ka teel olles ja isegi merel loksudes uurida, millal on parim aeg Valge Daamiga kohtumiseks.

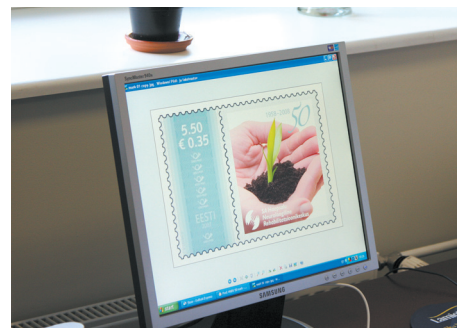
Ühesõnaga – KÕU kõmab kõikjal Läänemaal ja isegi merel.

KÕU mobiilse internetiga liitumiseks tule Haapsalu Tehnikasalongi ja küsi KÕU seadmeid.

TEHNIKASALONG

Kalda 63, Haapsalu • tel. 47 250 50 • www.hts.ee

NI LIHTNE SEE ONGI!

Juubelimark: peopesal hoitud elu.

Lapse liikumine on seotud tema arengu-
ga, üheta pole teist.Haapsallu satuvad ravile üha raskemad
ja kahjuks ka üha nooremad patsiendid.

**37 aastat Haapsalu neuroloogiahaiglas
töötanud Zemfira Tammiku suur unistus
on, et Haapsalu muutuks laste- ja inva-
söbralikuks.**

4 × ARVO TARMULA

Pool sajandit hellalt peos hoitud elu

Pool sajandit tagasi lastehalvatust põdenule loodud Haapsalu neuroloogiahaigla ravib nüüd hoolimatu elustiili mõrusid vilju

Lehte Ilves
lehte@le.ee

Haapsalu neuroloogiahaiglas on tänavu juubeliaasta, sest paremaid ja halvemaid aegu näinud haigla saab 50.

Poole sajandi jooksul on Haapsalu haiglast abi saanud umbes 50 000 patsienti üle Eesti, ütles peaarst Zemfira Tammik. Kui palju on nende seas läänlasi, pole keegi uurinud, kuid Tammiku hinnangul võiks neid olla veerand või isegi kolmandik.

Esimesepatsiendi võttis haigla vastu 23. detsembril 1958. Haigla mõtte algatas Tartu ülikooli professor Ernst Raudam.

Lastehalvatus tekitas vajaduse haigla järele

Et 1956–1958 tabas Euroopat lastehalvatuse epideemia, oli ka Eestis palju lapsi ja noorukeid, kelle vaim oli terve, aga keha suuremal või vähemal määral halvatud.

Neid lapsi oli vaja koolitada ja ravida. Selleks sobis hästi Haapsalu kui vana kuurortlinn.

Esialgu kandis haigla vanas kivimajas Supeluse tänaval Peltzeri villas lastesanaatoriumi nime. Ent lapsed kasvasid ja vajasisid palju lapsi ja noorukeid, kelle vaim oli terve, aga keha suuremal või vähemal määral halvatud. Neid lapsi oli vaja koolitada ja ravida. Selleks sobis hästi Haapsalu kui vana kuurortlinn. Esialgu kandis haigla vanas kivimajas Supeluse tänaval Peltzeri villas lastesanaatoriumi nime. Ent lapsed kasvasid ja vajasisid palju lapsi ja noorukeid, kelle vaim oli terve, aga keha suuremal või vähemal määral halvatud.

„Suurem osa poliomieliiti

Haigla 50 aastat

- Esimene patsient tuli 23. detsembril 1958.

- Peaarstid: Arvid Ballod, Voldeemar Teder, Aleksandra Lumeste, Asta Pärli, Zemfira Tammik.

- Maist 2001 tegutseb haigla põhjalikult ümber ehitatud majas, kus varem asus sanatooriumi Laine mudaravila.

- Töötajaid 130, voodikohti 102, sh 20 lastele.

- Kõige kauem on haiglas töötanud massöör Valentina Viljamäe — 47 aastat.

Arst Heli Aarsalu on töötanud 44, peaarst Zemfira Tammik 37 aastat. Füsioterapeut Lii Liit on töötanud 35 aastat.

Tammik alustas tööd 1971 masseerijana. Aasta pärast läks ülikooli arstiks õppima. Peaarst on ta olnud 14 aastat, aastast 1994.

- Aastakäive 24 mln kr.

põdenuid on Haapsalu sanatoorsest koolist ja haiglast läbi käinud,” tunnistas 37 aastat haiglas töötanud ja sellest 14 aastat haiglat juhtinud Zemfira Tammik. Aastad lubaksid tal ka pensionile jääda, aga lähijal tuleb tal otsustada, kas kandideerida uueks ametiajaks. „Jõudu justkui veel oleks,” on ta kõhklev.

Lastehalvatuse puhang vaibus 1958, kuid haigestunud vajasisid taastus- ja järelravi.

Hiljem lisandusid teiste diagnoosidega patsiendid, insulti,

seljaajutraumat või põletikulisi närvisüsteemihaigusi põdenud. Loodi eraldi laste ja täiskasvanute osakond, kummaski 45 kohta.

Uus aeg pani haigla saatuse kaaluka silma

Haigla saatuse oli kaaluka silma 1990. aastate alguses, mil loodi haigekassasüsteem ja hakati raha lugema. Siis vähenes patsientide arv sajalt 50–60 peale. Ravikuurid lühenesid, kergemaid haiged hakati ravima haige kodukohas.

Haigla majad olid amortiseerunud ja ratastoolihaigetele raski kohandavad.

Haigla saatuse oli otsustatud, kui vabariigi valitsus otsustas 1995, et sellist haiglat on vaja, aga tuleb ehitada uus maja. Tammik meenutas, et sel ajal haiglaid ei avatud, vaid suleti.

Ehituse aeg 1996–2001 oli keeruline. Eesti oma nõudeid polnud, Euroopa normid polnud meile ei kohustuslikud ega jõukohased, nõukogudeaegne GOST ei kehtinud.

Et uut haiglat Laine sanatooriumi muda- ja vesiravilaks ehitati aastaid, tehti osa töid ümber ja kui ehitus lõppes, vastas haigla euronormidele. „See oli tol ajal ainuke haigla Eestis, mida ehitati,” ütles Tammik.

Uus maja tuli täita uue sisuga

19. mail 2001 koliti uude majja, kuid see ei toonud kergendust ei haigla töötajatele ega juhtidele. Kolmandik majast oli

sisustamata, puudu oli voodideid, ka patsiente ei jätkunud. Et suurt maja kuidagi majandada, võeti ravile soomlasi. Osaliselt töötas haigla isegi hotellina.

„Kui tervishoiu raha ei jätku, võetakse puuduolev osa taastus- ja hooldusravi arvelt,” kirjeldas Tammik noore rahapuuduses riigi valikuid. „Prioriteet oli panna äge ravi hästi toimima.”

Moodne taastusravi oli Eestis uus ala, taastusraviarste ja füsioterapeute hakati ülikoolis koolitama alles 1997–1998.

„Seinad ükski ei ravi,” möönis Tammik. „Pidime uue hoonet täitma nüüdisaegse sisuga.”

Koostöö ja koolitused Rootsi kolleegidega Ljusdalis algasid õigupoolest juba vanas majas 1997. Suur abi oli seejuures isiklikel kontaktidel. Tammik meenutas tänuga Haapsalust Rootsi abiellunud Elle Bruus-Svedbergi, kes oli koolitustel tõlgi ja sidemete looja eest.

Kaks mitmeaastast koolitust tähendasid põhimõttelist pööret — haigla õppis töötama kui üks meeskond.

„Enne olid ainult targad arstid ja õed,” meenutas Tammik. Rootsist saadud koolitus lähtus põhimõttest, et kogu personal arstidest hooldajateni tegutseb ühise meeskonnana.

Et kergemad haiged saavad kodus ravi, on haigused nüüd raskemaks läinud, ühe haigega tegeleb vahel koguni kaks füsioterapeuti. Varem tehti rohkem passiivset ravi, millest patsient ei võtnud osa — vanid, massaažid jne, aga nüüd

on rõhk liikumisteraapial, võrdles Tammik muudatusi.

Anda haigele võimalikult iseseisev tulevik

Haigevoodite arvult on Eesti saavutanud 2015. aastaks kavandatud taseme. See tähendab, et haiglaravi on intensiivne, kuid kallis, See eeldab, et haige on haiglas võimalikult lühikest aega, niipea kui tervis lubas, saadetakse ta ambulatoorsele ravile.

Tammik on seda suunda adudes mõelnud, et Haapsalu haiglagi võiks just ambulatoorsete haigetega õhtuti kauem töötada, kui ainult töötajaid jagu. Suur puudus on füsio- ja tegevusterapeutidest.

„Tänavu lõpetab ülikooli 70 füsioterapeuti,” ütles Tammik. „Kuhu nad küll jäävad?”

Haigla eesmärk on panna patsient võimalikult palju liikuma, et taastada tema iseseisvus. Kui haigus seda ei võimalda, tuleb psühholoogil, logopeedil ja sotsiaaltöötajal, füsioteraapeudil näidata, et ka sellises olukorras saab iseseisev olla, kui osata käsitseda abivahendeid ja võtteid.

Tähtis osa on sotsiaaltöötajal ja psühholoogil, haige perekonnal ja kodukoha sotsiaaltöötajal. Mõnel juhul tuleb ka kodu ümber ehitada, et ratastoolihaige saaks toimetada. Lihtne pole ka liikumispuudega inimesel tööl käia, kui töökoht asub kodust väljas, vahendas Tammik patsientide muret.

Lapse puhul on liikumine eriti tähtis, sest see on seotud

intellekti arenguga. „Kui lapsel on liikumine halb, takerdub kogu areng,” sõnas Tammik.

Suur unistus: invapark haigla kõrval

Haigla fuajees on haigete arvustada tulevase invaparki projekt, mis tuleb kunagise mudahoidla kõrval.

„Parim Baltikumis!” on peaarsti kindel soov.

Kersti Lootuse koostatud projekt arvestab liikumispuudega inimeste vajadustega. Sinna tuleb tõusude ja langustega ratastoolirada, kus on kord kruus, kord liiv kord asfalt, et saaks õppida eri pinnasel sõitma. On õdusad istumis- ja mängunurgad, klaasist grillimise ja päevitamise koht. Tammik unistab ka sillast, mis viib pargist merre, et saaks päris mere ääres istuda ja ka kalastada.

Pargi rajamist toetab Haapsalu linnavalitsus, aga haigla suunab sinna ka sponsorite raha. Suuremaid sponsoreid on Tallinn Meeting MTÜ, mis kogub raha laste jooksvõistluste abiga.

„Lapsed jooksevad nende laste heaks, kes veel või enam ei kõnni,” ütles Tammik. Haigla on kogunud rahaga ostnud lastele ka füsioteraapiaseadmeid ja mänguasju.

Juubeliaasta puhul on haiglal oma postmark. Haapsallane Egon Erkmann on marki kujundades tabanud haigla olemust. See haigla on 50 aastat hoidnud habrast elu nagu need kaks kätt õrna taime ümber postmargil.

10aastane Ottomar Ladva on tänavune Läänemaa malemeister.

ARVO TARMULA

Ottomar Ladva on Läänemaa malemeister

Laanemaa malemeistrivõistlusel naitas head mängu 10aastane Ottomar Ladva, saavutades 6,5 punktiga esimese koha.

Ta võitis kuus partiid, viigistas vaid meistrikandidaadi Juri Jakovleviga.

Juri Jakovlev sai 5,5 punktiga (4 võitu, 3 viiki) hõbemedali.

Vaga hasti mangisturniiril ka teine noor maletaja, 15aastane Kalev Mand. Mänd kaotas vaid Ladvale, võitis kaks patriid ning tegi neli viiki.

Juri Jakovlev

MALE

18aastaste noormeste Eesti meistrivõistlustel Tallinnas esindas Haapsalu Ottomar Ladva.

Kokkuvottes sai Ottomar Ladva 26 osavotja seas 3,5 punktiga 7. võimalikust 16. koha.

• • •

Eesti meistrivõistlustel väkmales oli Ottomar Ladva edukam. 38 osavotjat mangisid

Efektne oli voit Vladislav Potapovi üle, milles Mänd suutis vastase 16. käigul ratsuga matistada.

Kalevi Mänd viigistas Jaan Koppe (reiting 2034) ning Juri Jakovleviga (2194).

Nelja punktiga pälvis Kalev Mänd pronksmedali.

Neli punkti kogus ka Juri Koppe, kuid tal oli koefitsient Männist väiksem.

Viiendat kohta jagasid kolme punktiga Vladislav Potapov ja Riita Magi.

Šveitsi süsteemis 15 vooru.

Pärast kümnet vooru oli Ladva 8 punktiga esikolmikus, kuid seejärel ta vasis ning vanemate vastu mangides tuli kaks kaotust järjest, kaks partiid õnnestus viigistada.

Viimase partii suutis Ladva võita ning ta saavutas 9,5 punktiga seitsmenda koha.

Juri Jakovlev

MAADLUS

Läänlased maadlesid end hõbedale

Maakonna noormaadlejad saavutasid 15. märtsil Eestis kõrgeid kohti. Õpilaste Meistrivõistlustel Kreeka–Rooma maadluses Tapal toodi koju kaks hõbemedalit.

Maadlusklubist Dünamo tõi teise koha Haapsallu kuus aastat maadlusega tegelenud Lauri Leier (kuni 42kg). Poissi treenivad treenerid Aap Uspenski ja Kaupo Alasi.

Teise koha saavutas ka seitse aastat maadelnud Martna maadleja Kermo Jänes (kuni 59kg).

„Poiste häälestus oli tiitlivõistlustele kohane,” ütles Martna treener Tiit Seiton, „kõik andsid endast rasketel

matšidel maksimumi.”

Väga hästi maadles ka Kaspar Paemaa (kuni 53kg), kes 25 võistleja seas maadles end viiendaks.

Õpilaste meistrivõistlustel maadlevad poisid, kes on sündinud ajavahemikus 1993.–1994.

• Tallinnas maadeldi Kristjan Palusalu 100. sünnipäeva auks. 8. märtsil toimunud võistlustel saavutasid Dünamo poisid Ando Lehtmets (kuni 66kg) teise koha ja Lauri Leier (kuni 42kg) kolmanda.

Pronksile maadlesid end Martna poisid Robin Uus (kuni 32kg) ja noorte raskekaalus Reio Altmeri.

Kelli Seiton

POKS

Seoses Poksiklubi ABC reorganiseerumisega Spordiklubiks ABC ning Haapsalu gümnaasiumi remonditöödega oli klubi tegevus seiskunud.

Klubi alustab lähiajal taas poksitreeningutega Haapsalu gümnaasiumi nn väikeses saalis.

Treeningud hakkavad toimuma 2–4 korda nädalas.

Algajate treeningutele registreeritakse vaid lapsi, kelle vanust 12–15 aasta piires. See, varem kui 1993 a sündinuid algajate gruppi ei registreerita.

Täpsem info telefonil 5564 9678; õhtuti, pärast kella 20 telefonil 473 7595.

Ülo Telgmaa

Laskjad tõid „Jõu” meistrivõistlustelt medaleid

Pärnu–Jaagupis toimunud maaspordiliidu „Jõud” meistrivõistlustelt õhkrelvadest laskmises toodi Haapsallu neli auhinnalist kohta.

Naiste õhupüstolis uue isikliku rekordiga 372 silma sai kolmanda koha Leini Liiv, neljanda kohaga järgnes Triin Kuusik (368 silma). Samas harjutuses oli neidudest kolmas Elen Raagmaa 348 silmaga.

Poiste õhupüstolis võitis hõbemedali Kaur Kuurberg 366 silmaga. Ühe silmaga kaotas kolmanda koha Karl Kaustel (361 silma), olles neljas.

Poiste õhupüssis suutis tihedas konkurents kolmandale kohale teisi edestada Marek Tamm 374 silmaga (neljas 374, viies 373, kuues 372). Priit Pärnpuu oli 370 silmaga kuues.

Osalenud 12 maakonna arvestuses saavutas Läänemaa võistkondliku viienda koha.

Mati Seppi

Poiste õhupüssilaskmises suutis tihedas konkurents kolmandale kohale tulla Marek Tamm 374 silmaga.

ARVO TARMULA

Krediitkaardiga saate kingitusi!

Krediitkaart annab kindlustunde ja lisaraha ettenägematuteks väljaminekuteks, olles abiks nii igapäevaste ostude tegemisel kui suuremate väljaminekute rahastamisel. Krediitkaardil on tavalise deebetkaardi ees hulk eeliseid!

• Alati käepärast olev lisaraha

Meil kõigil tuleb ette ootamatuid kulutusi. Planeerimata väljaminekute puhul on Teile alati abiks krediitkaart, millega saate oma käsutusse vajaliku lisaraha väga lihtsalt ja kiiresti. Nii saate alati olla kindel, et vajadusel on raha olemas. Olgu selleks siis hea reisipakkumine, oma kodu sisustamine või perekondlik suursündmus.

• Suuremad kulutused jaotuvad pikemale ajale

Krediitkaart annab suurema paindlikkuse rahaasjade planeerimisel – vajaliku ostu saate teha kohe kui selleks soov või tarvidus on. Ostetud kaupade eest saate tasuda pikema aja jooksul osade kaupade. Vaba raha tekkides võite alati tagastada kasutatud summad varem.

• Reisil asendamatu kaaslane

Reisimisel on krediitkaart asendamatu abiline, sest välismaal on krediitkaart eelistatum maksevahend kui deebetkaart. Hotelli broneerimisel ja auto rentimisel on tavaline, et küsitakse krediitkaardi olemasolu.

• Krediitkaardiga maksjale palju kingitusi.

Hansapanga krediitkaardi omanikuna on Teil suurepärane võimalus osaleda preemiaprogrammis, kus auhindu jagub kõigile. Iga krediitkaardiga tasutud ost annab Teile väärtuslikke preemiapunkte. Punktide eest saate valida meelepäraseid kingitusi alates kinkekaartidest kodutehnikani välja.

• Krediitkaardi kindlustus.

Esimesena Eestis pakume Teile võimalust kindlustada oma krediitkaardi kasutatud summa ja kaitsta end juhtudel, kui kasutatud summade tagasimaksimine on raskendatud või võimatu. Krediitkaardi kindlustusega võite olla kindel, et krediitkaardi kasutatud laenu jääb saab hüvitatud ka siis, kui kasutajat tabavad ootamatu töökohakaotus, haigus või surm.

• Krediitkaardi taotlemine

Kaardi taotlemine on mugav ja lihtne ja seda saate teha meie kodulehel www.hansa.ee või pangakontoris. Meil on hea krediitkaardi pakkumine kõigile – nii praegustele kui uutele klientidele!

 Hansa Kaardid

Meil on sünnipäev! Tõsiselt.

Sel puhul on kasko-, kodu-, reisi- ja õnnetusjuhtumikindlustus

15% soodsam!

Soodustus kehtib märtsi jooksul Salva esindustes ja müügipunktides eraisikute poolt sõlmitud uutele lepingutele.

90504, Haapsalu, Posti 42, tel. 47 20 550

KUULUTUSED

MÜÜK

- Küttepude ja –pindude müük. Tel 5567 5465.
- Nigula saeveski müüb ehituslik-ku saematerjali (eri ristlõiked), saunalavalauda ja järkamata küt-tepinde. Tel 502 0531, 472 9121.
- Müüa kuivad pakitud kütteklot-sid ja kaminapuud 40liitrises võrk-kotis, hind alates 25 kr kott. Ko-halevedu tasuta. Tel 523 8503.
- Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaudude mitmes lauses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.
- Müüa saunaahjud, kaminad, pliidiid ja katlad soodsalt. Tel 505 4355.

Kuiv **KÜTTEPUU** võrkkotis. Pakitud **KÕDUSÕNNIK** (40 L) Tel 523 8852. TAMMARU FARM

ÕHKSOOJENDUSPUMBAD/ KONDITSIONEERID

Müük, paigaldus ja hooldus.

Kontakt ja tellimine
AirEnergy OÜ,
Lihula mnt 3–301,
90507 HAAPSALU.
Tel 473 4112, 5556 6971,
info@airenergy.ee,
www.airenergy.ee

- Müüa pakitud Sangla turbabri-ketti alusel. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.
- Müüme saetud-lõhutud kütte-puid, pikkus vastavalt soovile, h alates 500 kr/m³. Tel 5647 7650.
- Pakitud turbabrikett ja puidu-brikett koos veoga Läänemaal. Tel 507 8754.
- Müüa trepiastmed, trepipoised, aknalauad, liimpuitkilbid, treitüd postid, käsipuud, töötasapinnad (männist, tammest, saarest, ka-sest), põrand- ja ukseelistud. Tel 5397 5262, www.liistukeskus.ee, Pärnu, Lai 10. Liistukeskus OÜ
- Müüa saetud-lõhutud 30–50cm küttepuid. Veovõimalus. Tel 5620 3809.
- Müüa klaasplastist septikud ja heitveemahutid 2–50 m³. Filtex Trading OÜ, tel 5625 4568.
- Müüa uus murutraktor Crafts-man LT 2000 (hall, 17,5 hj, moo-tor B&S, niidulaius 107 cm, auto-maat-hüdrostaatiline, külgvälja-vise/multš) soodushinnaga 29 990 kr. Elar, tel 513 1511, www.raider.ee
- Müüa traktor K 701, teravilja-kombain E 516B, kultivaator (S-pii, 8,5 m) ja sügavkobesti (4,0 m). Teave tel 505 8924.
- Suur naiste talverõivaste soo-dusmüük. Samas müügile saabu-nud kevadmantlid ja joped nais-tele nr 36–52. Caramel Moda, Haapsalu kaubanduskeskuses.
- Müüa põrand- ja voodri- ja ehi-tuslaudude. Vedu tasuta. Tel 505 5654.
- Müüa heinaseemne segusid ja puhaskultuure, segud sertifitseeritud ja eesti sordid. Teave tel 502 0195, 5592 8052.
- Müüa küttepuid (lepp, kask). Kogused ja pikkused vastavalt soovile. Tel 524 9942 kell 17–20.
- Müüa kasutatud traktorirehvid: JCB 16,9×24 (2 tk), CASE 16,9×28 (2 tk), JuMZ 18,4×26 (2 tk + 1 veljega). Tel 507 8617.

- Müüa söögikartulit. Hanila, tel 5373 6265.
- Kaupluses Kangakelder (Posti 5, Haapsalu) müügil suures vali-kus kardinakangaid, padjätäidet ja vatiini.
- Müüa tooreid 3m küttepuid ja saetud-lõhutud 30–50cm kütte-puid. Kohalevedu. Müüa GAZ 53 (uue kabiiniga). Tel 5647 7966.
- Müüa **puidubriketti** koos ko-haleveoga. Tel 507 8596.
- Müüa suures koguses hobuse-sõnnikut, hind kokkuleppel. Või-malik ka pakitult 100liitristesse kottidesse. Kohaletoomisega, hind 50 kr kott. Tel 5837 8592.
- **Tänavakivide järelmaksu-ga** müük Läänemaal asuvas te-hases, h 165 kr + km m². Tel 502 9210, www.kiviparkett.ee,

OST

- **Antiigiäri**, Posti 25, ostab pil-te, postkaarte, kelli, aumärke, ehteid, rahasid, kulda, hobedat jm vanavara. Maksame kohe. Hindame tasuta. Tel 5648 2702.
- Ostan vanarauda ja autoro-musid. Transpordivõimalus. Tel 5595 1309.

AUTOD

AUTOD EUROOPAST.

www.rohilaid.ee, tel 557 6740.

- Müüa sõiduauto KIA Clarus 1,8 (2000. a, ls 133 000 km, ülevaa-tus 2009. a, heas korras). Hind 42 000. Tel 5340 9920.
- Müüa hästi hooldatud VW Transporter 1,9 TDi (1999. a, 5 istekohta, el.luuk ja klaasid), hind 120 000 kr. Tingimisvõimalus. Tel 507 8617.
- Müüa VW Passat 1,8 univer-saal (1994. a, 66 kW, must me-tallik, talverehvid, ülev 2009. a), hind 35 000 kr. Tel 5645 7449.
- Müüa VW Transporter 1,9 TDi (1998. a, el.luuk ja klaasid) ja VW Transporter 2,0 (bensiin, 1997. a, pikk variant). Autod väga heas korras, h 85 000 kr. Tingimisvõi-malus. Tel 507 8617.
- Müüa sõidukorras Opel Kadett 1,3 universaal (1990. a, ülev apr 2009, plokisoojendus, kaasa anda varuosi. Tel 515 8890.

KINNISVARA

KINNISVARA
Tallinna mnt 1, tel 473 3888;
Karja 27A, tel 473 4000,
www.kiva.ee
Kinnisvarateenused
aastast 1992
OST–MÜÜK
Tallinna mnt 1, tel 473 3888, 505 8925.
HINDAMINE
Karja 27A, tel 473 4000, 522 1346.

apslund
kinnisvarabüroo
KINNISVARA OST–MÜÜK.
Kokkuleppel kohene kinnisvara väljaost.
Haapsalu, Posti 18, tel 518 2706, 502 0308, 473 1434.
Avatud E–R kl 10–17.30.
www.apslund.ee

Aarete KINNISVARA
Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee, tel 473 4376.
Professionaalseim ja suurima valikuga kinnis-varafirma Läänemaal ja Hiiumaal — abiks kõiges kinnisvaraga seonduvas.
Silvi Merilo — atesteeritud hindaja, atesteeritud maakler — tel 522 9958,
Hille Kanter — atesteeritud maakler — tel 515 2537,
Marianne Matisen — hindaja assistent, maakler — tel 520 3408,
Elve Plaas — maakler — tel 551 4724.

Parimad kinnisvaralahendused Arco Vara abiga!

- kinnisvara ost-müük
- hindamine
- konsultatsioon

Posti 1, Haapsalu
tel 47 37 451
haapsalu@arcovara.ee
www.arcovara.ee

PARIMAD LAHENDUSED KODUVAHETUSEL
SEIB
EESTI ÜHISPANK
KUKUKV
Tel 504 2164; 5394 0403
www.kukukv.ee

- **Ennustuse Kinnisvara** võ-tab omanikult lepinguga müüki **kinnisvara**. Tel **5348 2672**. Hea hind ja kiire müük. **www.ennustus.ee**
- Soovime osta põllumaad Lää-nemaal. Tel 518 2706.
- Üürile anda 1tal mõbleeritud krt Haapsalus Tamme t. Tel 5564 6035.
- Müüa Uuemõisas Ehitajate tee 23 uued 1–4toalised korterid. Hinnad alates 17 500 kr/m². Hin-na sees suur avatav klaasrõdu, keldriboks (9,4 m²) ja üks parkla-koht maja ees korteri akende all. Mõõblivõimalus. Ostu korral sis-emaks 0 kr. Abi laenusaaamisel. Teave tel 473 3888, 505 8925, www.kiva.ee/uuemoisa/
- Müüa 6,5 ha põllumaad Hanila vallas. Tel 5340 9071.
- Üürile anda 2toal krt Haapsa-lus. Tel 5382 0972.
- Üürile anda 2toal krt Haapsa-lus. Kiire. Tel 5841 6571.
- Rendile anda **väga heas kor-ras** 1toal krt Kastani 12 (täismöb-leeritud, pesumasin, teler, tolmu-imeja jm), ühe kuu tasu 2500 kr + kommunaalmaksed. Tel 5666 0004.

- Müüa garaaž Haava t. Vajab remonti, hind 10 000 kr. Tingimis-võimalus. Tel 507 8617.
- Müüa maja Haapsalu vanalin-nas (krunt 1200 m², maja 159 m³), h 2,1 mln kr. Tel 524 4214. Priidu Lember
- Müüa remonti vajav 3toal krt (60,5 m²) Haapsalus Kastani 12. Tel 521 1531.
- Üürile anda või müüa 1toal mug krt Haapsalus. Tel 5373 8860.
- Müüa detailplaneeringuga elu-asemekohtade maa (krunt 4200 m²) Pullapää–Rohuküla piirkon-nas. Tel 524 2632, 473 4994. E-post taara11@gmail.com
- Müüa hea planeeringuga 3toal krt Kastani 12. Kõõgimööbel jääb sisse. Kiire. Priidu Lember, AS Arco Vara Kinnisvarabüroo, tel +372 524 4214, +372 473 7452, priidu.lember@arcovara.ee

KOOLITUS

- **OÜ Klimbergi** autokoolis B–kat mootorsõiduki juhi algastme ja lõppastme kursused. Teave ja registreerimine tel 502 4562, www.klimbergak.ee

TEENUS

- Võlgade sissenõudmine. Tel 730 0818.
- Korstnapühkimisteenus. Tel 5567 4532.

- **Kaeve– ja laadurtööd rataskopplaaduriga.**
- **Kalluri teenus.**

Tel 501 5079, 518 0091,
info@rimitax.ee
www.rimitax.ee

Ehitusfirma Developing GRD OÜ

- * katuse renoveerimine,
- * fassaaditööd,
- * majade ehitus,
- * üldehitus.

Tagame kvaliteedi. Pakume koostööd korteriühistutele. Tel 5814 4204.
www.developing.ee

- **Kaeve–, planeerimis– ja teleskooplaadurtööd.**

Sinule sobival ajal.
OÜ Videnna, tel 513 5419.

- Raamatupidamisteenused
 - Aastaaruannete koostamine
 - Konsultatsioonid
- OÜ Alvikard,
tel 447 4112, 520 6970.

- Vanade majade renoveerimine, korterite ja kontorite remont, katuste ehitus, trepikodade re-mont. Tel 527 9001.
- Puurkaevude puurimine ja pro-jekteerimine. Hind soodne ja täht-aeg lühike! www.BaltiPuurkaev.ee. Tel 504 2999, 521 7415.
- **Aedniku teenused.** Viljapuude noorendus–kujunduslõikusi; aedade, parkide, metsade hool-dus jne. Teave tel 551 0677.
- Telli kosmeetik koju! Teeme kõik sinu ilu heaks. Hinnad soodsad. Tel 5617 6383.

TÖÖPAKKUMINE

- Pakun tööd plaatijale. Tel 5393 2290.

- Linnamäe tankla vajab müüjät–puhkuseasendajat 7. aprillist 16. maini. Tel 479 5368, 510 3333.
- SA Läänemaa Haigla võtab töö-le koristaja. Teave tel 472 5806, 510 5275 või tulla kohapeale Vaba 6, Haapsalu.

Restoran Blu Holm pakub tööd **koristajale** (0,5 kohta). Sobiv töö pensionäri-le. Tel 472 4406, 506 8652.

- Tuksi laager pakub tööd töö-mehele ning suvehooajaks kokka-dele, köögitoolistele ja koristaja-tele. Teave tel 522 1340.
- Rondo kohvik pakub suvekuu-deks tööd kokale ja kokaabile. Teave tel 5560 9960.

- Osaiühing Läänemaal Martnas pakub tööd kohusetundlikule ta-litajale (sead). Elamispinna või-malus. tel 5647 7966.

- Võtame tööle sõiduõpetaja või sõidu– ja teooriaõpetaja Haap-salusse. Kui oled huvitatud ene-se täiendamisest ja meeldivast kollektiivist ning ei karda tööd, siis on see pakkumine just Sulle! Huvi korral helista telefonil 501 8728 või saada e–kiri aadressile indrek.madar@autosoit.ee. OÜ Autosõit

Barona Eesti OÜ vajab **vorstipritsiijat** Helsingi lähedale tuntud lihatööstuses. Vajalik on töökogemus vorsti tootmises. CV saata hille.aaberg@barona.fi, teave tel +372 5622 3001. Peeter

NURME VABRIK
NURME FACTORY
Võtame tööle mütsiliini **juhataja–tehnoloogi**.
Kandidaadilt eeldame:
- õmblusalast haridust,
- inglise keele oskust suhtlustasandil,
- arviotioskust.
CV saata hiljemalt 31. märtsiks vabrik@nurmevabrik.ee või Nurme 1, 90505 Haapsalu.
Teave tel 472 0100.

- Pakun hooajalist tööd vanema-le mehele, vajalikud ehitusalased oskused. Tel 5650 7779.
- Vajatakse loomaveokogemuse-ga ja remondioskusega autojuhti Scania furgoonile. Tel 518 8050.
- AS Saidafarm Harjumaal Nissi vallas Lehetu külas pakub tööd piimatöötlejale (väljaõpe koha-peal), traktoristile ja mehhaaniku-le. Olemas elamispiind. Teave tel 608 9341, 505 7441, 5646 0971 või tulla kohapeale.

TÖÖOTSIMINE

- Üldehitustöölised ootavad töö-pakkumisi. Kuulutus ei aegu. Tel 5393 2290.
- Kogemustega ehitusmees otsib tööd (sisetööd, saunad, vannitoad, plaatimine). Tel 5362 6836.

SOOVIN ÜÜRIDA

- Soovin üürida 1–2toalise krt Haapsalus. Tel 5562 3728.

LOOMAD

- Müüa **lõuna–vene lamba-koera** kutsikas, emane. Valvab väga hästi, vanemad hinnatud näitusekoerad. Tel 501 1505, 672 6656, e–post xel@hotmail.ee
- Ostame veiseid, hobuseid, lam-baid ja sigu. Tuleme kiiresti järele ka hädatapuloomadele. Tel 5348 8749.

Avaldame sügavat kaastunnet Kairele isa
ANDO KORPE surma puhul.

Lääne Elu

Avaldame sügavat kaastunnet Liiale ja Andresele
ALFRED RAUDSEPA surmapuhul.

Olev, Endel ja Tõnu peredega

- Ära anda neli ilusat musta–pruunikirjut hundikoera kutsikat (pikakarvalised). Tel 473 9633, 501 0872.
- Ostame pull– ja lehmvasikaid välisturgudele. Tel 5661 7233 (Raivo). Samas varutakse tapa-loomi lihakombinaadile. Mele vedu. Registreerimine tel 5300 9615 Eve. Estonian–ACB–Vianco OÜ

METS

- Ostame paberipuud (kask, mänd, kuusk). Haava–, kase–, männi– ja kuusepalki. Tasu kohe, vedu meilt. Ostame kasvavat metsa ja metsamaad. Raietööd ja väljavedu. Parim hind Lääne-maal. Tel 507 2231, 509 6173.
- OÜ Interfor Group ostab palki ja paberipuud (parimad hinnad), raieõigusi ja metsakinnistuid. Üles-töötamine. Tel 515 0451.
- Landcapital OÜ ostab metsa-kinnistuid ja kasvavat metsa üle Eesti. Tel 515 6858.

MITMESUGUST

- **Kaardid ennustavad**, helis-ta tel **900 1727**, kogenud en-nustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 17 kr/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta!

KUHU MINNA

NÄITUSED

Haapsalu kunstikooli gale-riis (Karja 6, avatud T–R kl 11.30–16, L kl 10–14.30) Haap-salu kunstiklubi kevadnäitus, mis jääb üles 22. märtsini.

Ehte käsitöö– ja kunstikoda (Ehte 4): märtsi lõpuni suletud.

Koela talumuseum (Taebla vald): ettetellimisel tel 5393 2922, 5661 3584.

Haapsalu linnagalerii (Posti 3): K–P 12–18.

Iloni Imedemaa galerii (Koo-li 5): K–P 11–18.

Hanila muuseum: ettetellimisel tel 5648 4164.

Kullamaa kultuurimaja gale-riis „Kullamaa kihelkonna Vaba-duse Risti kavalerid“. Näitus on pühendatud Eesti Vabariigi 90. aastapäevale.

TEATED

Sel nädalal ilmub
Lääne Elu
veel neljapäeval, 20. märtsil.
Neljapäeval, 20. märtsil on toimetus avatud kl 8.30–13.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada.
Läänemaa kriisiabikeskuse nõustamiskabinet töötab Haapsalu sotsiaalmajas Kastani 7. Sissepääs sotsiaalmaja peakusest vasakule, ümber nurga. Psühholoogiline nõustamine E 17–19; T 10–13; T 18–20 (ka vene k); K 15–18; N 10–13; R 18–20 (ka vene k); L 12–15 (vene k). Juriidiline nõustamine E 10–13; K 12–15 (ka vene k). Info ja eelregistreerimine tel 475 7555. Esmatasandi nõustamine on tasuta. www.hot.ee/kriisiabikeskus

Reakuulutus (kuni 4 rida): Tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus 55 kr; autod 50 kr, müük, loomad, teenus 40 kr; ost, mitmesugust, soovin üürida 35 kr; töötamine 30 kr. **Kood** 10 kr, tööpakkumisel 40 kr. **Raamiga kuulutus** 14.50 kr/cm², logoga 16 kr/cm², kordus 20% odavam. **Leinakuulutus** 90 kr, topeltsuuruses 175 kr, surmateade (väike) 80 kr, (topeltsuuruses) 100 kr. **Õnnitus** 125 kr ja topeltsuuruses 175 kr. **Teated** 7 kr/cm², kordus 20% odavam. **Raamitud teade** 10.00 kr/cm², kordus 20% odavam. **Kuhu minna** 5 kr/cm². **Toimetus avatud** E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e–post info@le.ee

KUHU MINNA?

MEELELAHUTUS

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11): T-P kl 12–24. P 12–21. 21. märtsil kl 20 Miku ans. 22. märtsil kl 20 ans Principal. **Tulekul:** 12. aprillil ans Apelsin.

Fra Mare restoran: Teid ootavad Vahemere maade road! *A la carte* restoran on avatud P–N 12–23; R–L 12–24. Külmlaua ja suupistete tellimine ning *catering* teenus. Tel 472 4605.

Centrali restoran ja õllekellder: P–N 12–23; R, L 12–02. Tööpäeviti kl 12–15 päevaroad. Tel 473 5595.

Rondo kohvik (Posti 7): E–R 7.30–16.30; L 9–16; P suletud. Hommikusöök *buffet* lauas E–R 8–11. Võimalus rentida kohvikuruumi koosviibimisteks koos toitudega. Teave tel 472 0555.

VIP-baar (Posti 1): reedel, 21. märtsil kl 21.30 elav muusika! Tantsuks mängib ansambel „U.K.“

TERVIS JA SPORT

Laine ujula: E–L kl 13–22, P kl 8–22. Hommikujumine iga päev kl 7–8. T kl 17.30 jooga (juhendaja Kaie). **Uudis!** E kl 18.45 energiatreening. Infrapunasaun ja vesivoodimassaaž *Hydro jet* etetellimisega. Teave ja broneerimine tel 472 4414 või ujula@laine.ee ning www.laine.ee

Vanalinna Bowling (Jaani 4): E–P 12–24, tel 473 4900. *Happy hours* P 21–24. Piljard. Avatud **p u h k e k e s k u s**. www.vanalinna Bowling.ee

Tule ja lõõgastu Thalasso SPA Fra Mare Day SPA basseini- ja saunapargis! Avatud iga päev kl 13–22. Kolmetunnine külastus 200 kr. Eelregistreeruda tel 472 4612.

Thalasso Day SPA puhastab ihu ja hinge!

Broneeri talasso „Meresau“, 1250 kr 2 tundi (kuni 12 inimesele), 2500 kr 2 tundi (kuni 12 inimesele — hinnas sisaldub Day SPA basseini- ja saunapargi külastus).

Töelistele saunagurmaanidele talasso „Meresau“ uued pakettid! Hinnad alates 900 kroonist.

Vaata lisa www.framare.ee Day SPA/Thalasso „Meresau“.

Info ja broneerimine tel 472 4600, 472 4612.

RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu lahtiolekuajad: kojulaenu-tuse osakond (Posti 3) E–R 10–18, L 10–15; lugemissaal ja avalik internetipunkt (Posti 3) E–R 10–19, L 10–15, P suletud. Raamatulaenu-tus sotsiaalmajas (Kastani 7) T 14–17, R 11–14. Lasteosakond (Wiedemanni 11) E–R 10–17, L 10–15, P suletud. Iga kuu viimasel neljapäeval korraldustööde tõttu suletud.

18.–20. märtsini on lasteraamatukogu teenindus häiritud kolimise tõttu. 21. märtsil on raamatukogu suletud.

Vaata ka www.lib.haapsalu.ee

KINO

Haapsalu kultuurikeskus: 18. märtsil kl 19 ja kolmap, 19. märtsil kl 19 ning 21 film „Saatusse iroonia: lugu lähed edasi“. Pilet 40 kr.

ETENDUSED

Haapsalu kultuurikeskus: 24. märtsil kl 11 Pärnu Teatri „Endla“ lavastus „Muinasjutt Põial-Liisist“, pilet 50 kr, ja kl 19 „Tunnete teatoonika“, piletid 110 ja 80 kr.

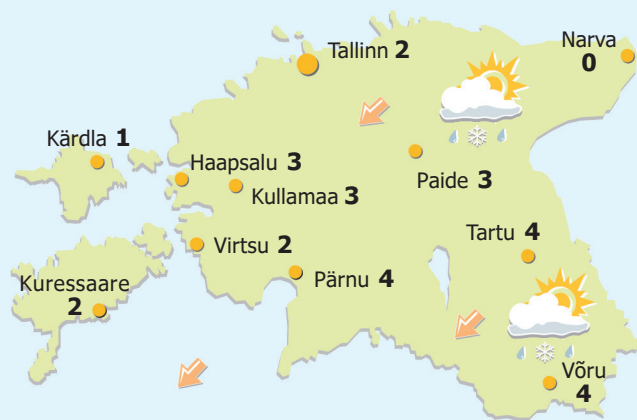
AEG MAHA

Haapsalu linnagaleriis: 18. märtsil kl 12–15 Moedisaini töötuba Anu Ojavee (EKA) juhendamisel. Tasuta!

Kultuurikeskuse ees: 18. märtsil kl 12–14 ekstreemspordi päev.

Haapsalu kultuurikeskuses: 19. märtsil kl 14 Pimekanaöö (8–11 a). Lõpp N kl 10. Pilet 75 kr. Tel 5300 5801, 472 4476 Silvi.

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Vahelduv pilvisus, võib sadada lörtsi. Puhub kirdetuul 5–12 m/s. Sooja tuleb kuni 3 kraadi.

ILM LÄÄNEMAAL

Kolmapäev -2°...2°
põhjatuu 7–12 (14) m/s

Neljapäev -3°...3°
loodetuul 3–12 m/s

Reede -5°...1°
idatuul 1–3 m/s

Laupäev -3°...1°
kirdetuul 6–13 m/s

EMHI

ÕNNESOOVID

Ergart Männik
80

Õnnitleme!
Läänemaa Spordiliit
Läänela

Aino Merisalu

Südamlikud õnnesoovid
80 a juubeliks.
Matsalu
Näitemänguseltsing

Margus Välja

Palju õnne!
Lääne Elu

kodukaup
MÖÖBLIPOOD

KÖÖGIMÖÖBEL MEILT!
PALJU ERINEVAID LAHENDUSI
VASTAVALT KLIENDI SOOVILE
TULE KÜSI PAKKUMISI!

HAAPSALU, Posti 30 | Tel 473 3765 | AVATUD E-R 9-18; L 10-15

Lääne-Tallinna Keskhaigla HAMBARAVIKESKUS

- * hambaravi ja -kirurgia
- * proteesimine
- * esmaabi
- * panoraamröntgen (Sõle 63, Ehitajate tee 27)
- * implantaadid, dr Liivi Abel (Ehitajate tee 27)

Ehitajate tee 27
Ehitajate tee 137
Sõle 63
Sõle 23
Jaama 11

REGISTREERIMINE 1314

*lastele (kuni 19 a.) hambaravi tasuta

välismaalt helistades +372 667 0679

REKLAAMI

SIIN

Posti 30, tel 505 2175, 473 7922,
faks 473 7040, e-post reklaam@le.ee

kasvavat metsa, metsamaad ja raieõigust.

Hind kuni 120 000 kr/ha (lõbiraiutud ja hüpoteegiga).

Ettemaksu võimalus. Maa mõõtmine.

Nõustamine. Ostate tehtud lageraiet ja vanu taluhooneid.

Tel 56 150 680, 51 10 415, 51 79 866, 48 94 055
Faks 489 4962,
Tallinna mnt 22/24 (III korrus), Rapla
www.landeker.ee

HALOTRAK

Terviklikud personallahendused

Hea võimalus KOKKADELE

saada uusi kogemusi ja võõrkeele praktikat!
TÕO Soomes Helsingis, EDUKATES RESTORANIKETTIDES.

Töö esialgu aprillist septembri lõpuni. Võimalik pikaajaline töösuhe. **Nõutav:** restoranitöötajate valmistamise oskus, keeleoskus (hea soome või inglise keel). Huvi korral palume ühendust võtta tel 5334 0274.

www.halotrak.ee

Tallinn: Jakobsoni 14,
tel 683 5163, 683 5165